

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до організації самостійної роботи, практичних занять
та виконання письмових робіт
з дисципліни

**«ПРАВОВІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ»**

(для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання)

**Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2017**

Методичні вказівки до організації самостійної роботи, практичних занять та виконання письмових робіт з дисципліни «Правові засади адміністративної діяльності в публічному управлінні» (для студентів усіх спеціальностей всіх форм навчання) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Т. А. Коляда. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 27 с.

Укладач : канд. юрид. наук, доц. **Т. А. Коляда**

Рецензент

А. В. Домбровська, кандидат юридичних наук, доцент Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою правового забезпечення господарської діяльності, протокол № 5 від 23. 03. 2017 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
Зміст дисципліни	5
Змістовий модуль 1. Трудове право. Законодавчо- нормативне забезпечення соціального захисту населення	9
Змістовий модуль 2. Підприємницьке право	14
Змістовий модуль 3 Організаційно-правове забезпечення діяльності посадових осіб місцевого самоврядування	16
Порядок обрання та правила виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання та тематика контрольних робіт з дисципліни	18
Порядок, методи і критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів	20
Список рекомендованих джерел	25

ВСТУП

Поступальний розвиток держави та становлення громадянського суспільства неможливий без активної і свідомої участі у суспільно-політичному процесі усіх верств населення, особливо студентської молоді. Ефективність докладених зусиль у цій царині безпосереднім чином залежить від рівня загальної та правової культури громадян, глибини усвідомлення кожною людиною особистої відповідальності та причетності до державно-правових перетворень на шляху до розбудови правової держави та ствердження ліберальних цінностей.

Подолання правового нігілізму в українському суспільстві пов'язано з перспективою активізації зусиль, спрямованих на покращання правового виховання населення. У цьому контексті недоцільно обмежуватися лише загальним ознайомленням з чинним законодавством. Враховуючи комплексний характер проблеми, слід застосовувати широкий спектр апробованих форм, однією з найефективніших є вивчення студентами навчальної дисципліни «Правові засади адміністративної діяльності в публічному управлінні».

Мета викладання навчальної дисципліни «Правові засади адміністративної діяльності в публічному управлінні» полягає в ознайомленні студентів з концептуальними засадами побудови національної правової системи та базовими положеннями основних галузей вітчизняного права. До основних завдань навчального курсу віднесено опанування студентами основ знань з теорії держави і права, їх ознайомлення з основами конституційного ладу України, особливостями функціонування механізму державного тощо. Особлива увага акцентується на прикладному значенні правознавства, формуванні вміння правильно визначати правову природу соціальних явищ та обирати обґрунтований правовий алгоритм вирішення окремих колізій, що можуть виникати у різних галузях права (адміністративного, цивільного, трудового, сімейного, кримінального тощо).

Предметом навчальної дисципліни «Правові засади адміністративної діяльності в публічному управлінні» є ознайомлення з основними усталеними правовими парадигмами щодо виникнення держави і права, поняття системи права та її внутрішньої організації, характеристики джерел права як зовнішньої форми його вираження, визначення місця та ролі права в урегулюванні різноманітних суспільних відносин тощо.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1 Правові засади адміністративної діяльності в публічному управлінні

Змістовий модуль 1 Трудове право. Законодавчо-нормативне забезпечення соціального захисту населення

Тема 1 Положення про структурні підрозділи

Поняття структури підприємства (установи, організації), її види. Загальні вимоги щодо змісту Положення про структурний підрозділ. Порядок розробки Положення про структурний підрозділ. Процедура затвердження Положення про структурний підрозділ. Штатний розклад підприємства (установи, організації). Посадові інструкції: порядок розробки та затвердження.

Тема 2 Правила внутрішнього розпорядку. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку

Загальні вимоги щодо змісту Правил внутрішнього трудового розпорядку. Порядок розробки Правил внутрішнього трудового розпорядку. Процедура затвердження Правил внутрішнього трудового розпорядку.

Тема 3 Укладання колективного договору. Вимоги до його змісту та основні розділи колективного договору

Поняття та значення колективного договору. Сфера укладення колективних договорів. Сторони колективного договору. Строк дії колективного договору. Зміст колективного договору. Порядок укладення та реєстрація колективного договору.

Тема 4 Контроль за дотриманням колективного договору

Контроль за виконанням колективного договору. Відповідальність за порушення умов колективного договору.

Тема 5 Види і процедури юридичної відповідальності за порушення трудового права

Поняття, види та підстави дисциплінарної відповідальності. Поняття та функції матеріальної відповідальності. Підстави і умови матеріальної відповідальності. Види матеріальної відповідальності.

Тема 6 Соціальне страхування в Україні

Конституційне право громадян на соціальній захист. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Добровільне соціальне страхування. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування. Соціальне страхування на випадок безробіття. Соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності та витратами, зумовленими похованням. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. Пенсійне страхування. Фонд соціального страхування.

Тема 7 Соціальні допомоги: види та порядок їх виплати

Поняття та види соціальних виплат. Дотації, пільги, субсидії, що надаються особам, які потребують соціального захисту. Соціальні виплати внутрішньо переміщеним особам. Санаторно-курортне лікування та відпочинок громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Тема 8 Професійно-медична та соціальна реабілітація інвалідів

Нормативно-правове забезпечення реабілітації інвалідів в Україні. Інституційне забезпечення реабілітації інвалідів в Україні. Міжнародно-правові та Європейські стандарти з питань реабілітації інвалідів та перспективи їх імплементації.

Змістовий модуль 2 Підприємницьке право

Тема 9 Поняття та види господарської діяльності. Державне регулювання господарської діяльності в Україні

Поняття і предмет господарського права. Правові відносини, що регулюються господарським правом. Принципи господарського права. Співвідношення загально-правових та галузевих принципів у сфері господарювання. Система господарського права, його основні категорії та інститути. Співвідношення господарського права з іншими галузями права. Співвідношення публічно-правового та приватноправового регулювання господарських відносин. Джерела господарського права. Поняття, ознаки та принципи господарської діяльності. Види господарської діяльності.

Поняття та основні напрями державного регулювання господарської діяльності в Україні. Мета державного регулювання економіки. Тенденції його посилення. Методи державного регулювання господарювання. Основні засади державного контролю у сфері господарської діяльності. Ціноутворення та регулювання цін. Ліцензування господарської діяльності. Державний контроль за дотриманням антимонопольного законодавства.

Тема 10 Суб'єкти підприємницької діяльності. Організація підприємницької діяльності

Поняття суб'єкта господарювання, його ознаки та види. Суб'єкти господарської діяльності без створення юридичної особи (фізичні особи – підприємці). Підприємства: поняття та види відповідно до законодавства України. Права та обов'язки засновників і учасників підприємств. Установчі документи підприємства. Філії та представництва підприємств. Дочірні підприємства, їх правовий статус. Господарські товариства: поняття та види відповідно до законодавства України. Особливості установчих документів господарських товариств. Функції статутного фонду. Особливості створення та функціонування господарських товариств різних видів. Об'єднання підприємств, їх види та правовий статус. Правовий статус кооперативів. Інші організаційно-правові форми суб'єктів підприємницької діяльності, правовий статус за законодавством України.

Загальна характеристика законодавства, що регламентує порядок державної реєстрації суб'єктів підприємництва. Порядок і особливості державної реєстрації фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності. Особливості реєстрації юридичних осіб. Оформлення документів, необхідних для державної реєстрації. Підстави та порядок внесення змін до установчих документів юридичних осіб. Отримання дозволів на початок роботи. Ліцензування певних видів господарської діяльності за видами. Патентування деяких видів підприємницької діяльності за законодавством України.

Тема 11 Припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізичних осіб

Підстави та наслідки скасування державної реєстрації суб'єктів господарювання. Особливості припинення господарської діяльності фізичних осіб. Реорганізація юридичної особи – суб'єкта господарської діяльності. Форми реорганізації. Підстави та порядок ліквідації платоспроможних юридичних осіб. Черговість задоволення претензій кредиторів. Банкрутство суб'єктів господарювання: поняття, суб'єкти, умови порушення справи про банкрутство. Проведення справ про банкрутство та їх загальна характеристика. Порядок проведення санації. Наслідки визнання боржника банкрутом.

Тема 12 Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності

Способи і механізми захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. Цивільний, кримінальний, адміністративний і нотаріальний захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. Розгляд

господарських спорів судами загальної юрисдикції. Розгляд спорів господарськими судами. Підвідомчість господарських спорів і компетенція господарських судів щодо їх вирішення. Порядок розгляду спорів господарськими судами. Виконання рішень господарського суду. Особливості розгляду спорів між суб'єктами підприємницької діяльності третейськими судами.

Змістовий модуль 3 Організаційно-правове забезпечення діяльності посадових осіб місцевого самоврядування.

Тема 13 Законодавство про службу в органах місцевого самоврядування та наслідки його порушення

Поняття служби в органах місцевого самоврядування. Поняття посадової особи в органах місцевого самоврядування. Посади в органах місцевого самоврядування. Принципи служби в органах місцевого самоврядування. Основні права та обов'язки посадових осіб органів місцевого самоврядування. Проходження служби в органах місцевого самоврядування та службова кар'єра. Обмеження пов'язані з прийняттям на службу. Класифікація посад в органах місцевого самоврядування. Фінансовий контроль в органах місцевого самоврядування. Припинення служби в органах місцевого самоврядування. Матеріальне та соціально-побутове забезпечення посадових осіб місцевого самоврядування. Відповідальність за порушення законодавства про службу в органах місцевого самоврядування.

Тема 14 Відповідальність посадових осіб органів місцевого самоврядування

Морально-етичні імперативи професійної діяльності публічних службовців. Дисциплінарна відповідальність публічних службовців. Адміністративна відповідальність

Тема 15 Корупційна відповідальність посадових осіб органів місцевого самоврядування

Корупція як соціально-правовий феномен. Історичні витоки корупції. Зарубіжний досвід протидії корупції. Нормативно-правове забезпечення протидії корупції. Інституційне забезпечення протидії корупції. Національне Агентство з питань запобігання корупції. Дискурс про створення Вищого Антикорупційного суду України.

Тема 16 Організаційно-правове забезпечення виборчого процесу

Основні положення Закону України «Про місцеві вибори» від 14.07.2015 року.

Основні засади виборчого процесу. Етапи виборчого процесу. Утворення одномандатних, територіальних виборчих округів. Складання списків виборців, їх перевірка та уточнення. Висування та реєстрація кандидатів. Проведення передвиборної агітації. Голосування у день виборів. Підрахунок голосів виборців, установлення підсумків голосування і результатів місцевих виборів.

Тема 17 Робота посадових осіб місцевого самоврядування із зверненнями юридичних та фізичних осіб

Право громадян на звернення до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків. Вимоги до звернення. Звернення які не підлягають розгляду та вирішенню. Порядок розгляду звернень. Відповідальність за порушення законодавства про звернення громадян.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТРУДОВЕ ПРАВО. ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Тема 1 Положення про структурні підрозділи

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Поняття структури підприємства (установи, організації), її види.
2. Загальні вимоги щодо змісту Положення про структурний підрозділ.
3. Порядок розробки Положення про структурний підрозділ.
4. Процедура затвердження Положення про структурний підрозділ.

Завдання для самостійної роботи

Тематика фіксованих виступів на практичному занятті

1. Штатний розклад підприємства (установи, організації).
2. Посадові інструкції: порядок розробки та затвердження.

Тема 2 Правила внутрішнього розпорядку. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Загальні вимоги щодо змісту Правил внутрішнього трудового розпорядку.
2. Порядок розробки Правил внутрішнього трудового розпорядку.
3. Процедура затвердження Правил внутрішнього трудового розпорядку.

Завдання для самостійної роботи

Тематика фіксованих виступів на практичному занятті

1. Штатний розклад підприємства (установи, організації).
2. Посадові інструкції: порядок розробки та затвердження.

Вирішення задач

Задача 1. У правилах внутрішнього трудового розпорядку Харківського заводу самохідних шасі адміністрації надано право знижувати терміном до 3-х місяців кваліфікаційні розряди і категорії робітникам за грубе порушення технологічної дисципліни, що призводило до зниження якості продукції, а за неякісні деталі, не прийняті відділом технічного контролю, звільняти з роботи.

Чи законний такий припис правил? Чи має право власник своїми актами (наказами) брати участь у регулюванні внутрішнього трудового розпорядку? Яким може бути таке регулювання?

Задача 2. При затвердженні правил внутрішнього трудового розпорядку ТОВ «Зоря» було запропоновано включити до переліку дисциплінарних стягнень такі: попередження; догана; позбавлення відпустки осіб, які здійснили прогули; штраф у розмірі до 150 грн. для осіб, які з'явилися на роботі у нетверезому стані; звільнення.

Чи правомірна така пропозиція? Ким розробляються правила внутрішнього трудового розпорядку?

Тема 3 Укладання колективного договору. Вимоги до його змісту та основні розділи колективного договору

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Поняття та значення колективного договору.
2. Сфера укладення колективних договорів.
3. Сторони колективного договору.
4. Строк дії колективного договору.
5. Зміст колективного договору.
6. Порядок укладення та реєстрація колективного договору.

Тема 4 Контроль за дотриманням колективного договору

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Контроль за виконанням колективного договору.
2. Відповідальність за порушення умов колективного договору.

Вирішення задач

Задача 1. При укладенні колективного договору у ТОВ «Кишеня» власник запропонував профспілковій організації внести до нього такі положення:

- усі працівники при прийнятті на роботу мають проходити попередній медичний огляд;
- заробітна плата буде виплачуватися один раз на місяць 16 числа кожного місяця;
- робоча зміна триватиме 8 годин, а переробки компенсуватимуться премією або додатковою відпусткою;
- працівники, які порушили трудову дисципліну, будуть притягатися до відповідальності у вигляді штрафу;
- за прогул без поважних причин працівникам буде скорочуватися щорічна відпустка на кількість днів прогулу.

Голова профспілкового комітету звернувся до юрисконсульта з проханням пояснити, наскільки ці пропозиції відповідають вимогам чинного законодавства України.

Ваша думка.

Задача 2. Власник і профспілкова організація торговельного центру «Континент», урахувавши пропозиції, що надійшли від працівників та керівників торговельного центру, розробили проект колективного договору.

Після обговорення проекту на загальних зборах колективу було укладено колективний договір, до якого включені такі положення:

- 1) надавати працівникам соціальні відпустки (весілля – 3 дні, похорон – 3 дні). Проводити виплату допомоги на обрядові послуги за наявності необхідних документів і грошових коштів;
- 2) контролювати виконання працівниками магазину трудової дисципліни, застосовувати до її порушників дисциплінарні засоби впливу згідно із законом про працю;
- 3) заробітну плату виплачувати за місцем роботи по мірі надходження грошових коштів на розрахунковий рахунок магазину;
- 4) усі працівники зобов'язуються без дозволу адміністрації не знаходитись у приміщенні магазину в неробочій час з причин, не пов'язаних з роботою, а також не запрошувати на робочі місця сторонніх осіб.

Чи законні дані положення? Аргументувати свою думку, посилаючись на закон.

Тема 5 Види і процедури юридичної відповідальності за порушення трудового права

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Поняття, види та підстави дисциплінарної відповідальності.
2. Поняття та функції матеріальної відповідальності.
3. Підстави і умови матеріальної відповідальності.
4. Види матеріальної відповідальності.

Вирішення задач

Задача 1. За дві години до закінчення робочого дня Галкін та Кірко залишили робочі місця і пішли в кафе відзначити свято. Через одну годину Галкін пішов додому, а Кірко повернувся на робоче місце, щоб закінчити, як він пояснив, почату роботу. Через п'ять днів після дачі письмових пояснень Галкін був звільнений за п.4 ст.40 КЗпП України, а Кірко – за п.7 ст.40 КЗпП України.

Чи законне звільнення вказаних працівників?

Задача 2. Сільгосппідприємство пред'явило позов до агронома Кушніра про стягнення вартості дерев, які загинули з його вини за таких обставин: агроном Кушнір прочитав у журналі «Сад і город» про спосіб збереження дерев шляхом обмазки їх сумішшю негрола із солом'яною золою. Кушнір обмазав дерева сумішшю, а навесні вони загинули. Заперечуючи проти позову, Кушнір пояснив, що він намагався врятувати дерева від потрави їх зайцями, які кожної зими знищували до чверті саду.

Чи є вина Кушніра в загибелі саду? Чи нанесена матеріальна шкода сільгосппідприємству? Як повинен бути вирішений спір?

Задача 3. Севрюк працював бджолярем фермерського господарства. Протягом року на пасіці загинуло десять бджолосімей, чим господарству заподіяно шкоду на суму 950 грн. У суді, який розглядав позов, представник господарства вимагав стягнути всю суму заподіяної Севрюком шкоди, бо після зимівлі він несвоєчасно виконав пересадку бджіл в оброблені й продезинфіковані вулики, не забезпечив належного догляду за бджолами. Суд позов задовольнив і стягнув із Севрюка 950 грн., мотивуючи це тим, що з ним було укладено договір про повну матеріальну відповідальність.

Чи є в бездіяльності Севрюка склад трудового майнового правопорушення? Якщо так, то в якому розмірі Севрюк може нести матеріальну відповідальність? Чи правильне рішення суду?

Задача 4. У глядача Тарасенка в театрі зникла з гардероба шуба, оцінена у 16000 грн. Адміністрація виплатила Тарасенку вартість шуби і запропонувала гардеробнику Мелешку внести цю суму. Мелешко визнав свою вину, але заявив, що отримує 2200 грн. на місяць, тому не може сплатити 16000 грн., тим

більше, що договір про повну матеріальну відповідальність не було укладено. Адміністрація театру пред'явила позов до Мелешка.

Чи підлягає позов задоволенню? Хто і в якому обсязі повинен нести матеріальну відповідальність?

Задача 5. Кульченко працювала завідуючою складом і допустила помилку при складанні акта приймання одержаного товару щодо його кількості. Унаслідок цього база не змогла пред'явити постачальнику претензію на суму 750 грн. нестачі посуду для їдальні. Оскільки з Кульченко укладено договір про повну матеріальну відповідальність, до неї був пред'явлений позов на цю суму.

Чи має місце майнова шкода? Як суд повинен вирішити дану справу?

Тема 6 Соціальне страхування в Україні

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Конституційне право громадян на соціальній захист.
2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
3. Добровільне соціальне страхування.
4. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування. Соціальне страхування на випадок безробіття.
5. Соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності та витратами, зумовленими похованням.
6. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.
7. Пенсійне страхування.
8. Фонд соціального страхування.

Тема 7 Соціальні допомоги: види та порядок їх виплати

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Поняття та види соціальних виплат.
2. Дотації, пільги, субсидії, що надаються особам, які потребують соціального захисту.
3. Соціальні виплати внутрішньо переміщеним особам.
4. Санаторно-курортне лікування та відпочинок громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Тема 8 Професійно-медична та соціальна реабілітація інвалідів

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Нормативно-правове забезпечення реабілітації інвалідів в Україні.
2. Інституційне забезпечення реабілітації інвалідів в Україні.
3. Міжнародно-правові та Європейські стандарти з питань реабілітації інвалідів та перспективи їх імплементації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПРАВО

Тема 9 Поняття та види господарської діяльності. Державне регулювання господарської діяльності в Україні

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Поняття і предмет господарського права.
2. Правові відносини, що регулюються господарським правом.
3. Принципи господарського права
4. Система господарського права, його основні категорії та інститути.
5. Співвідношення господарського права з іншими галузями права.
6. Джерела господарського права.
7. Поняття, ознаки та принципи господарської діяльності.
8. Види господарської діяльності.

Завдання для самостійної роботи

Тематика фіксованих виступів на практичному занятті

1. Поняття та основні напрями державного регулювання господарської діяльності у Україні.
2. Мета державного регулювання економіки. Тенденції його посилення.
3. Методи державного регулювання господарювання.
4. Основні засади державного контролю у сфері господарської діяльності.
5. Ціноутворення та регулювання цін.
6. Ліцензування господарської діяльності.
7. Державний контроль за дотриманням антимонопольного законодавства.

Тема 10 Суб'єкти підприємницької діяльності. Організація підприємницької діяльності

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Поняття суб'єкта господарювання, його ознаки та види.
2. Суб'єкти господарської діяльності без створення юридичної особи (фізичні особи – підприємці).
3. Підприємства: поняття та види відповідно до законодавства України.
4. Права та обов'язки засновників і учасників підприємств.
5. Установчі документи підприємства.
6. Філії та представництва підприємств.
7. Дочірні підприємства, їх правовий статус.
8. Господарські товариства: поняття та види відповідно до законодавства України. Особливості установчих документів господарських товариств. Функції статутного фонду.

9. Особливості створення та функціонування господарських товариств різних видів.

10. Об'єднання підприємств, їх види та правовий статус.

11. Правовий статус кооперативів.

12. Інші організаційно-правові форми суб'єктів підприємницької діяльності, правовий статус за законодавством України.

Завдання для самостійної роботи

Тематика фіксованих виступів на практичному занятті

1. Загальна характеристика законодавства, що регламентує порядок державної реєстрації суб'єктів підприємництва.

2. Порядок і особливості державної реєстрації фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.

3. Особливості реєстрації юридичних осіб. Оформлення документів, необхідних для державної реєстрації.

4. Підстави та порядок внесення змін до установчих документів юридичних осіб.

5. Отримання дозволів на початок роботи.

6. Ліцензування певних видів господарської діяльності за видами.

7. Патентування деяких видів підприємницької діяльності за законодавством України.

Тема 11 Припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізичних осіб

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Підстави та наслідки скасування державної реєстрації суб'єктів господарювання.

2. Особливості припинення господарської діяльності фізичних осіб.

3. Реорганізація юридичної особи – суб'єкта господарської діяльності. Форми реорганізації.

4. Підстави та порядок ліквідації платоспроможних юридичних осіб.

5. Черговість задоволення претензій кредиторів.

6. Банкрутство суб'єктів господарювання: поняття, суб'єкти, умови порушення справи про банкрутство.

7. Проведення справ про банкрутство та їх загальна характеристика. Порядок проведення санації. Наслідки визнання боржника банкрутом.

Тема 12 Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Способи і механізми захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.

2. Цивільний, кримінальний, адміністративний і нотаріальний захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.
3. Розгляд господарських спорів судами загальної юрисдикції.
4. Розгляд спорів господарськими судами.
5. Підвідомчість господарських спорів і компетенція господарських судів щодо їх вирішення.
6. Порядок розгляду спорів господарськими судами.
7. Виконання рішень господарського суду.
8. Особливості розгляду спорів між суб'єктами підприємницької діяльності третейськими судами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Тема 13 Законодавство про службу в органах місцевого самоврядування та наслідки його порушення

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Поняття служби в органах місцевого самоврядування.
2. Поняття посадової особи в органах місцевого самоврядування.
3. Посади в органах місцевого самоврядування.
4. Принципи служби в органах місцевого самоврядування.
5. Основні права та обов'язки посадових осіб органів місцевого самоврядування.
6. Проходження служби в органах місцевого самоврядування та службова кар'єра.
7. Обмеження пов'язані з прийняттям на службу.
8. Класифікація посад в органах місцевого самоврядування.
9. Фінансовий контроль в органах місцевого самоврядування.
10. Припинення служби в органах місцевого самоврядування.
11. Матеріальне та соціально-побутове забезпечення посадових осіб місцевого самоврядування.
12. Відповідальність за порушення законодавства про службу в органах місцевого самоврядування.

Тема 14 Відповідальність посадових осіб органів місцевого самоврядування

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Морально-етичні імперативи професійної діяльності публічних службовців.
2. Дисциплінарна відповідальність публічних службовців.
3. Адміністративна відповідальність

Тема 15 Корупційна відповідальність посадових осіб органів місцевого самоврядування

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Корупція як соціально-правовий феномен.
2. Історичні витоки корупції.
3. Зарубіжний досвід протидії корупції.
4. Нормативно-правове забезпечення протидії корупції. Інституційне забезпечення протидії корупції.
5. Національне Агентство з питань запобігання корупції.
6. Дискурс про створення Вищого Антикорупційного суду України.

Тема 16 Організаційно-правове забезпечення виборчого процесу

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Основні положення Закону України «Про місцеві вибори» від 14.07.2015 року.
2. Основні засади виборчого процесу.
3. Етапи виборчого процесу.
4. Утворення одномандатних, територіальних виборчих округів.
5. Складання списків виборців, їх перевірка та уточнення.
6. Висування та реєстрація кандидатів.
7. Проведення передвиборної агітації.
8. Голосування у день виборів.
9. Підрахунок голосів виборців, установлення підсумків голосування і результатів місцевих виборів.

Тема 17 Робота посадових осіб місцевого самоврядування із зверненнями юридичних та фізичних осіб

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Право громадян на звернення до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків.
2. Вимоги до звернення.
3. Повернення які не підлягають розгляду та вирішенню.
4. Порядок розгляду звернень.
5. Відповідальність за порушення законодавства про звернення громадян.

ПОРЯДОК ОБРАННЯ ТА ПРАВИЛА ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТАМИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ТА ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Мета контрольної роботи полягає в тому, щоб допомогти слухачам у вивченні курсу, а також в перевірці засвоєння ними певного матеріалу, вміння самостійно аналізувати конкретну ситуацію і правильно застосовувати діюче законодавство.

Контрольна робота повинна бути виконана виключно у **РУКОПИСНОМУ** вигляді за одним із варіантів.

Остання цифра залікової книжки студента відповідає номеру варіанта, тобто:

1 – перший варіант; 2 – другий варіант; 3 – третій варіант; 0 – десятий варіант.

Заміна варіантів не допускається

Студенти, насамперед, повинні ознайомитись із запропонованим матеріалом, враховуючи вказівки для самостійного вивчення курсу.

Виклад матеріалу має уявляти собою розгорнуту і обґрунтовану відповідь на поставлені запитання, а також на запитання, що виникають а результаті логічного аналізу. Вони повинні містити посилання на відповідні нормативні акти, їх назву, ким і коли прийняті, де надруковані. У разі необхідності у висновках повинні бути використані певні теоретичні положення. Обсяг контрольної роботи має становити 24–28 аркушів.

Список використаних джерел необхідно скласти у певному порядку:

– спочатку наводяться нормативно-правові акти, потім загальна й спеціальна література за алфавітом.

Варіант 1

1. Поняття структури підприємства (установи, організації), її види.
2. Права та обов'язки засновників і учасників підприємств.
3. Сторони колективного договору.
4. Дочірні підприємства, їх правовий статус.

Варіант 2

1. Установчі документи підприємства.
2. Загальні вимоги щодо змісту Положення про структурний підрозділ.
3. Філії та представництва підприємств.
4. Процедура затвердження Положення про структурний підрозділ.

Варіант 3

1. Порядок розробки Положення про структурний підрозділ.
2. Господарські товариства: поняття та види відповідно до законодавства

України. Особливості установчих документів господарських товариств.

3. Загальні вимоги щодо змісту Правил внутрішнього трудового розпорядку.

4. Порядок і особливості державної реєстрації фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.

Варіант 4

1. Порядок розробки Правил внутрішнього трудового розпорядку.

2. Особливості реєстрації юридичних осіб. Оформлення документів, необхідних для державної реєстрації.

3. Підстави та порядок внесення змін до установчих документів юридичних осіб.

4. Нормативно-правове забезпечення реабілітації інвалідів в Україні. Процедура затвердження Правил внутрішнього трудового розпорядку.

Варіант 5

1. Поняття та значення колективного договору.

2. Санаторно-курортне лікування та відпочинок громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

3. Підстави та наслідки скасування державної реєстрації суб'єктів господарювання.

4. Сфера укладення колективних договорів.

Варіант 6

1. Загальна характеристика законодавства, що регламентує порядок державної реєстрації суб'єктів підприємництва.

2. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування.

3. Соціальне страхування на випадок безробіття.

4. Соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності та витратами, зумовленими похованням.

Варіант 7

1. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.

2. Пенсійне страхування.

3. Фонд соціального страхування.

4. Поняття та види соціальних виплат.

Варіант 8

1. Дотації, пільги, субсидії, що надаються особам, які потребують соціального захисту.

2. Соціальні виплати внутрішньо переміщеним особам.

3. Особливості припинення господарської діяльності фізичних осіб.

4. Реорганізація юридичної особи – суб'єкта господарської діяльності.

Варіант 9

1. Підстави та порядок ліквідації платоспроможних юридичних осіб.
2. Черговість задоволення претензій кредиторів.
3. Банкрутство суб'єктів господарювання: поняття, суб'єкти, умови порушення справи про банкрутство. Проведення справ про банкрутство та їх загальна характеристика.
4. Форми реорганізації.

Варіант 10

1. Конституційне право громадян на соціальній захист.
2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
3. Добровільне соціальне страхування.
4. Строк дії колективного договору.

ПОРЯДОК, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ

Контроль є обов'язковим елементом навчання як складника процесів освіти, пізнання. Практика і чисельні наукові дослідження підтверджують стимулюючу роль різноманітних видів контролю в мотиваційній поведінці студентів.

Рейтингова система спрямована на підвищення виховної ролі навчальної дисципліни, стимулює самостійну роботу студентів, спонукає їх до ініціативи. Одним із елементів рейтингової системи є тестовий контроль знань, умінь і навичок студентів, який дозволяє ефективно й об'єктивно оцінювати успішність студентів.

Для визначення рівня знань, умінь і навичок студентів під час вивчення модуля «Правові засади адміністративної діяльності в публічному управлінні» використовуються наступні форми та методи контролю:

1) поточний контроль за результатами вивчення кожного змістового модуля передбачає виявлення рівня засвоєння студентом лекційного матеріалу й уміння використовувати його для вирішення практичної ситуації, наводиться у вигляді письмової роботи, яка передбачає тестування та розв'язання задач;

2) оцінювання роботи студентів на практичних заняттях, передбачає оцінку систематичності й активності роботи студента під час обговорення питань тієї чи іншої теми;

3) підсумковий контроль. За умовами кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускаються студенти, які набрали в сумі за змістовими модулями більше ніж 35% балів від загальної їхньої кількості в цілому за модулем, або більше 50% балів

поточного контролю за усіма змістовими модулями. Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі.

Отримані під час вимірювання різними методами оцінки, бали, відсотки складають врешті комплексну оцінку. Комплексна оцінка враховує також і систему заохочувальних балів, які отримав студент протягом семестру.

Результати тестування, виконання тематичних робіт, розв'язання задач, заохочувальні та штрафні бали перераховуються відповідно до системи оцінювання, які подані в таблиці.

Залік з курсу «Правові засади адміністративної діяльності в публічному управлінні» проводиться за завданнями, складеними відповідно до програми дисципліни.

Залікові питання з дисципліни

«Правові засади адміністративної діяльності в публічному управлінні»

1. Поняття структури підприємства (установи, організації), її види.
2. Загальні вимоги щодо змісту Положення про структурний підрозділ.
3. Порядок розробки Положення про структурний підрозділ.
4. Процедура затвердження Положення про структурний підрозділ.
5. Загальні вимоги щодо змісту Правил внутрішнього трудового розпорядку.
6. Порядок розробки Правил внутрішнього трудового розпорядку.
7. Процедура затвердження Правил внутрішнього трудового розпорядку.
8. Поняття та значення колективного договору.
9. Сфера укладення колективних договорів.
10. Сторони колективного договору.
11. Строк дії колективного договору.
12. Зміст колективного договору.
13. Порядок укладення та реєстрація колективного договору.
14. Контроль за виконанням колективного договору.
15. Відповідальність за порушення умов колективного договору.
16. Поняття, види та підстави дисциплінарної відповідальності.
17. Поняття та функції матеріальної відповідальності.
18. Підстави і умови матеріальної відповідальності.
19. Види матеріальної відповідальності.
20. Поняття і предмет господарського права.
21. Правові відносини, що регулюються господарським правом.
22. Принципи господарського права.
23. Система господарського права, його основні категорії та інститути.
24. Співвідношення господарського права з іншими галузями права.
25. Джерела господарського права.
26. Поняття, ознаки та принципи господарської діяльності.
27. Види господарської діяльності.

28. Поняття суб'єкта господарювання, його ознаки та види.
29. Суб'єкти господарської діяльності без створення юридичної особи (фізичні особи – підприємці).
30. Підприємства: поняття та види відповідно до законодавства України.
31. Права та обов'язки засновників і учасників підприємств.
32. Установчі документи підприємства.
33. Філії та представництва підприємств.
34. Дочірні підприємства, їх правовий статус.
35. Господарські товариства: поняття та види відповідно до законодавства України. Особливості установчих документів господарських товариств.
36. Загальна характеристика законодавства, що регламентує порядок державної реєстрації суб'єктів підприємництва.
37. Порядок і особливості державної реєстрації фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.
38. Особливості реєстрації юридичних осіб. Оформлення документів, необхідних для державної реєстрації.
39. Підстави та порядок внесення змін до установчих документів юридичних осіб.
40. Підстави та наслідки скасування державної реєстрації суб'єктів господарювання.
41. Особливості припинення господарської діяльності фізичних осіб.
42. Реорганізація юридичної особи – суб'єкта господарської діяльності.
43. Форми реорганізації.
44. Підстави та порядок ліквідації платоспроможних юридичних осіб.
45. Черговість задоволення претензій кредиторів.
46. Банкрутство суб'єктів господарювання: поняття, суб'єкти, умови порушення справи про банкрутство. Проведення справ про банкрутство та їх загальна характеристика.
47. Конституційне право громадян на соціальний захист.
48. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
49. Добровільне соціальне страхування.
50. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування.
51. Соціальне страхування на випадок безробіття.
52. Соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності та витратами, зумовленими похованням.
53. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.
54. Пенсійне страхування.
55. Фонд соціального страхування.
56. Поняття та види соціальних виплат.
57. Дотації, пільги, субсидії, що надаються особам, які потребують соціального захисту.
58. Соціальні виплати внутрішньо переміщеним особам.
59. Санаторно-курортне лікування та відпочинок громадян, які постраждали

- внаслідок Чорнобильської катастрофи.
60. Нормативно-правове забезпечення реабілітації інвалідів в Україні.
 61. Інституційне забезпечення реабілітації інвалідів в Україні.
 62. Міжнародно-правові та Європейські стандарти з питань реабілітації інвалідів та перспективи їх імплементації.
 63. Поняття служби в органах місцевого самоврядування. Поняття посадової особи в органах місцевого самоврядування.
 64. Посади в органах місцевого самоврядування.
 65. Принципи служби в органах місцевого самоврядування.
 66. Основні права та обов'язки посадових осіб органів місцевого самоврядування.
 67. Проходження служби в органах місцевого самоврядування та службова кар'єра.
 68. Обмеження пов'язані з прийняттям на службу.
 69. Класифікація посад в органах місцевого самоврядування. Фінансовий контроль в органах місцевого самоврядування.
 70. Припинення служби в органах місцевого самоврядування. Матеріальне та соціально-побутове забезпечення посадових осіб місцевого самоврядування.
 71. Відповідальність за порушення законодавства про службу в органах місцевого самоврядування.
 72. Морально-етичні імперативи професійної діяльності публічних службовців.
 73. Дисциплінарна відповідальність публічних службовців.
 74. Адміністративна відповідальність
 75. Кримінальна відповідальність
 76. Корупція як соціально-правовий феномен.
 77. Історичні витоки корупції.
 78. Зарубіжний досвід протидії корупції.
 79. Нормативно-правове забезпечення протидії корупції.
 80. Інституційне забезпечення протидії корупції.
 81. Національне Агентство з питань запобігання корупції.
 82. Дискурс про створення Вищого Антикорупційного суду України.
 83. Основні засади виборчого процесу.
 84. Етапи виборчого процесу.
 85. Утворення одномандатних, територіальних виборчих округів.
 86. Складання списків виборців, їх перевірка та уточнення.
 87. Висування та реєстрація кандидатів.
 88. Проведення передвиборної агітації.
 89. Голосування у день виборів.
 90. Підрахунок голосів виборців, установлення підсумків голосування і результатів місцевих виборів.

Таблиця – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за Шкалою ЄКТС
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. Заліку	Для заліку	
90 – 100	Відмінно	Зараховано	A
82 – 89	Добре		B
74 – 81			C
64 – 73			Задовільно
60 – 63	E		
35 – 59	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання	Fx
0 – 34	З обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Прокопенко В. І. Трудове право України : підручник / В. І. Прокопенко. – Харків : Консум, 1998. – 480 с.
2. Чанышева Г. И. Трудовое право Украины : учебник / Г. И. Чанышева, Н. Б. Болотина. – Харьков : Одиссей, 1999. – 480 с.
3. Трудовое право в вопросах и ответах : учебн.-справ. пособие / Под ред. В. В. Жернакова. – Харьков : Одиссей, 2004. – 624 с.
4. Венедиктов В. С. Трудовое право Украины: учеб. пособие / В. С. Венедиктов. – Харьков : Консум, 2004. – 412 с.
5. Трудове право України. Академічний курс : підручник / За ред. П. Д. Пилипенка. – Київ, 2004.
6. Прилипко С. М. Трудове право України : підручник / С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко. – Харків : Видавництво «Фінн», 2009. – 728 с.
7. Зуб І. В. Науково-практичний коментар законодавства України про працю. / І. В. Зуб, В. Г. Ротань, О. Є. Сонін. – Київ, 2010. – 679 с.
8. Вінник О. М. Господарське право: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / О. М. Вінник. – 2-ге вид., змін. і допов. – Київ : Прав. єдність, 2008. – 766 с.
9. Господарське законодавство : навч. посіб. [для слухачів екон. спеціальностей] / В. О. Кондратьєв; за ред. С. В. Дрожжиної. – Київ : Ліра-К, 2009. – 468 с.
10. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за ред. В. М. Коссака. – Київ : Істина, 2007. – 870с.
11. Підприємницьке право : підручник / за ред. О. В. Старцева. – Київ : Істина, 2007. – 864 с.
12. Підприємницьке право : практикум / Л. В. Ніколаєва, О. В. Старцев, П. М. Пальчук, О. О. Бакалінська. – Київ : Істина, 2002. – 200 с.
13. Щербина В. С. Господарське право : підручник / В. С. Щербина. – 4-те вид., переробл. і допов. – Київ : Юрінком Інтер, 2009. – 640 с.
14. Беляневич О. А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти) / О. А. Беляневич. – Київ : Юрінком Інтер, 2006. – 592 с.
15. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Трудове право» (відповідно до виог ECTS) [для студентів II та III курсів]/ уклад.: В. В. Жернаков, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко та ін. – Х.: Нац.ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2012 . – 104 с.

Допоміжні

1. Конституція України : зі змінами та доповненнями : [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р.] // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.

2. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
3. Про відпустки : Закон України від 15.11.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 2. – Ст. 4.
4. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 17. – Ст. 121.
5. Про охорону праці : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 49. – Ст. 668.
6. Про колективні договори і угоди : Закон України від 07.01.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 36. – Ст. 361.
7. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15 вересня 1999 року // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 45. – Ст. 379.
8. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.
9. Господарський кодекс України: закон України // ВВР України 2003, №18, №19-20, № 21-22. – Ст. 144.
10. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 року № 755-IV//ВВР України. – 2003. – № 31-32. – Ст. 263.
11. Про природні монополії : Закон України від 20.04.2000 року № 1682-III//ВВР України. – 2000. – № 30. – Ст. 238.
12. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 року №1560-XII//ВВР України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.
13. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон України від 14.05.1992 року №2343-XII // ВВР України. – 1992. – № 31. – Ст. 441.
14. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 року №2121-III // ВВР України. – 2001. – № 5-6. – Ст. 30.
15. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 року №679-XIV / /ВВР України. – 1999. – № 29. – Ст. 238.
16. Про ліцензування певних видів господарської діяльності : Закон України від 01.06.2000 року №1775-III // ВВР України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.
17. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 року № 959-XIII // ВВР України. – 1991. – № 29. – Ст. 377.
18. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 року №3659-XII // ВВР України. – 1993. – № 50. – Ст. 472.
19. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 року №2210-III // ВВР України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
20. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.1996 року №236/96-ВР // ВВР України. – 1996. – № 36. – Ст. 164.

Навчальне видання

Методичні вказівки

до організації самостійної роботи, практичних занять
та виконання письмових робіт
з дисципліни

**«ПРАВОВІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ»**

(для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчаннях)

Укладач **КОЛЯДА** Тетяна Анатоліївна

Відповідальний за випуск *А. В. Домбровська*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

—
План 2016, поз. 320 М

— Підп. до друку 22.11.2016 р.

Друк на ризографі

Зам. №

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 1,6

Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017 р..